

Tevékenység: online tréning (2.nap)

Téma: az észti szociális hackathon módszerének megismerése

Helyszín: online (teams)

Időpont: 2020.05.20.

1. A MEGBESZÉLÉS CÉLJA:

A márciusban félbeszakadt észti tanulmányút második felét jelentő gyakorlat, az adaptálandó módszer megismerését és szakmai megvitatását célozza az a 2 napos online műhely, aminek a második alkalmán vagyunk most túl. Az észti partner képviselőjében Kadri Kangro és Bugarszki Zsolt készítette elő szakmailag a műhelyt, amelynek a tematikáját alapvetően a korábban már megosztott kérdéseink adják - kiegészítve néhány olyan további elemmel, amit mindenképpen fontosnak tartottak megemlíteni.

Az online műhely témái a következők voltak:

- A helyszín
- A mentorok
- Módszerek, eszközök, állomások
- Téma javaslatok, pitching (pár perces beszéd), nyilvános adatok
- Csapatépítés és csapatvezetés
- Infokommunikációs eszközök
- Záró előadás, zsűri, díjak
- Kimenet, megvalósítás, utánkövetés, hatás (az ökoszisztémához kapcsolódóan)

2. KERETEK:

- 2 x 1,5 óra, közte 30 perc szünettel
- munkanyelv: magyar (annak is, akinek az angol sem gond)
- észti partnerünk érdemi és valós idejű részvételét egy profi szinkrontolmács segíti
- résztvevők: 20 fő

3. SZAKMAI TARTALOM

Helyszín és időkeret

A legtöbbször iskolaépületekbe szerveznek ilyeneket, mert a 100 fő ott fér el, ott van tornaterem, aula. Kell egy közös tér és mellette sok kisebb hely. E mellett a hétvégén nincs iskola. De a részvételi szándék nagyobb, ha csütörtöktől - szombatig tart, ez a tapasztalat. Tallinnban péntek 17 órától vasárnap 17 óráig van. De fontos, hogy a 48 órára teljesen a miénk legyen a helyszín, mert gyakran még éjszaka is dolgoznak a csapatok.

De lehet panzióban és sátrakkal kiegészítve, lehet a helyieknél aludni, hisz ez is egy közösségépítés. Fontos, hogy akadálymentes legyen.

Kell hozni néhány szabályt a szemét és a dohányzás stb. De a legfontosabb, hogy be tudjanak a csoportok kuckózni.

Autentikus legyen hozzánk a rendezvény, nem kell másnak látszani, mint akik vagyunk, ugyanazokat a szokásokat hozzuk, ami ott helyben jellemző. Nem kell művinek lenni.

Érzékeny célcsoport pl. ha minisztériumból jönnek, de ne azért jöjjenek, hogy megmutassák magukat, hanem ugyanolyan résztvevők legyenek, mint a többiek. Vagy ha jön kívülről csoport, akkor nekik legyenek helyeik.

Rendezvény: lépések és szereplők

Mi történik a 48 óra alatt? (ezen a linken a teljes eseményről, az egyes állomásokról, a mentorok munkájáról, a csoportok együtt dolgozásáról lehet képet kapni: <https://vunkimano.vorunaa.ee/i-loometalgud-vastseliinas/>)

Nyitórendezvény: konferencia szerű elrendezés, de oldott hangulat a cél

Bemutató pitching:

- mindenkinek 2-3 perce van, amit tudomásul kell venni, vagyis amikor lejár az idő akkor sípolás és le kell jönni a színpadról. De jó, ha van kint egy nagy számláló, ami mutatja az időt.
- Nem lehet mozgókép, egyetlen ember beszélhet, egyetlen képet mutathat meg.
- A remegő hang egyáltalán nem baj.
- Legyen egy hópomster, levezető, hogy segítse a rendezvényt, ő a házigazda. Leállítja a pitchingelőt, szót ad.
- Aztán lehet kérdezni a közönséget, hogy ezután esetleg van-e még valakinek plusz ötlete. Feláll valaki elmondja, ismét valaki azt flipchartra viszi. (33:30 és 1:31:20nál van 2 angol nyelvű pitch: <https://www.facebook.com/watch/?v=1046516462207298>)

Bemutató pitching után jönnek a kérdések. Ugyanis mindig van olyan résztvevő, hogy amit bemutatott abból nem jön át semmi a hallgatóságnak? Ezt lehet megmenteni ezekkel a kérdésekkel.

Amikor valaki beszél + a kérdések vannak, akkor mindegyikről készít valaki egy összefoglalót flipchart papírra, amivel a témagazda félrevonul és toborozza a tagokat (piacozás). Színes kispapírokat adunk a résztvevőknek, szektoronként más színűt, így tudjuk követni a csoportok összetételét.

Team akkor mehet tovább, ha a piacozás alatt elég tag gyűlik köré és a tagok különböző hátterűek (diverzitás és a létszám dönt). Arányok: kb. ha van 20 ötlet, abból általában marad 11 csoport, akik elkezdnek rajta dolgozni. Szervezők, mentorok is segítik a piacozást: ha

valaki pl. ott áll egyedül, akkor segítünk neki elindulni csapattársakat gyűjteni. Akiknek nem sikerül csoporttagokat szervezni, felajánljuk, hogy csatlakozzon egy másik csoporthoz.

A csoportválasztás/csoporttoborzás után újra összegyűlnek, majd a csoporthoz meghatározzuk a helyét, minden csoport kap egy szobát.

- Ha délután 5-kor kezdünk akkor este 8-9 között jutunk el ideig.
- Rövid időn belül kell a hackathonon egy csoportnak összekovácsolódnia és együtt dolgozni. Segítenünk kell, hogy ez hamar felépüljön. 3 eszköz: megfelelő időbeosztás, checkpoint, eszközök: órarend, mentorok akik segítik a csapatokat, munkalapok.
- Belépnek a terembe a csoportok, itt először ismerkedésre kerül sor hisz sok esetben nem ismerik egymást, és rövid időn belül nekik együtt kell dolgozni.
- Ezt segítik a munkalapok: tükrözi a munkamegosztást, ki miért csatlakozott, és ki mit tud erőforrásokat stb. nyújtani a csoportnak. Ezt erre az 1. munkalapra feldolgozzuk esetleg post-itokkal. Ekkor rá lehet nézni, hogy hiányzik-e valami kompetencia, tudás. Már ezt is lehet játékos módszerrel feldolgozni. Ez kb. fél óra, és ezt a mentorok segíti. Fontos, hogy minden csoportnak legyen legalább egy mentora, aki segít felvenni a fonalat. Segít a csoporttagoknak belerázódnia a munkába.
- 2. munkalap: kinek a problémájára ad választ az ötlet? Ezekon ott vannak a tisztségek is. Pl. ha olyan kérdésre keresik a választ, hogy az iskola menzája több bio élelmiszert és helyit használjon és valaki ezen dolgozik akkor kell bevonni a helyi gazdálkodókat, akik fogyasztani fogják és a fontos szereplőket. Ilyen a szakács, akin a legtöbb részlet múlik. És el kell tudni képzelni ki fogja használni ezt a csomagot pl. a menzán étkező diák, felnőtt, vannak attitűdjeik, nevük, koruk, viszonyuk a kérdéshez. Ez alapján érthetjük meg a véghasználót. A legtöbb idő ezen kérdések körüljárása és megválaszolása. Az első este kerül ez terítékre. Ha már meghatározták a problémát jön a
- 3. munkalap: alapkérdések szerepelnek rajta. Mi az adott személy problémája, milyen helyzetben merül fel, mi jellemzi a személyt és hogyan jelenik meg a felhasználó szempontjából pl. a gondozók nem tudnak bizonyos feladatot ellátni, mert sok az idős demens beteg és ők sok időt vesznek el. Külön csoportonként elemzi a problémát feltárni és elemezni. Helyzet, milyen változást szeretnének elérni? Hogyan íránk le a jövőt és miben tér el a múlttól? Kinek és milyen helyzete változott?
- Ezután jön az első checkpoint. 3 csapattag összegyűjti a fejét és leírják ezt, de nemcsak nagy ívben, hanem konkrétan, szűkítve a problémát. Mert így érzik azt, hogy nem csupán parttalanul csevegnek, hanem már előrelépés történt.
- 4. munkalap: a problémára adott lehetséges válaszok körülhatárolása. Milyen úton juthatunk el a megoldáshoz. Korábban már ötleteltek az előző munkalapokon és az oda felírt információkat kiegészíthetik. Most a legígéretesebb megoldásokat gyűjtjük össze, figyelünk arra is, hogy ne szakadjunk el a valóságtól. Több megoldási irány is előjöhethet, amelyet ezen a munkalapon jelölünk. Itt kidobhatjuk azokat a megoldásokat, amelyek most ezen az eseményen nem járhatóak körül. Kiválasztják a megfelelő megoldást.
- 5. munkalap: kik az érintettek stakeholderek. Vannak kérdések melyet nehéz megválaszolni, ilyen a miért csinálod ezt, vagy azt? Az érintetteket felosztottuk: kik,

milyen szereplők vannak ezen a téren, kik a partnereink lehet, hogy a későbbiekben, kik az ellenérdekeltek, akik nem támogatják? Vannak a középben lévők, akiket még meg kell győznünk arról, hogy támogassanak. Kik ők, és mi a teendők velük?

- 6. munkalap: tervezés, hogyan? Végző pitching fázis koronája. Összefoglaló: probléma, leírása, jellemzője, mit szeretnénk elérni, a jövő és ennek jellemzői. Majd a lépésről, lépésre lebontott akcióterv. Itt egyességre is jut a csoport arról, hogy hogyan folytatja? A hackathon lezárásával milyen lépések jönnek? Mikor van találkozó, mikor van a következő mérőföldkő? Fontos, hogy a csoporttagok felelősséget vállaljanak a folytatásért.
- Fontos, hogy kézzelfogható terv szülessen. Konkrét lépések legyenek benne, új megoldási javaslatok. Nem leszünk a végző célnál, de látni kell.
- A nagy feladat abban van, ha jelen van több szereplő, fontos, hogy a menedzser nyelvet lefordítsuk, hogy mindenki értse, ezért ne adja fel a részvételét. Kadriék vastag kartonra nyomtatták ki ezeket a munkalapokat.
- Kadriék az egyik alkalommal összeszedték a statisztikai adatokat is a térségről, melyet megkaptak a csoportok, hogy tudják használni az ötleteikhez. Segít abban, hogy az emberek élményszintű életét rendszerbe vigye. De nemcsak úgy odaadjuk, hanem segítünk, hogy hogyan használják ezt. (<https://vorumaa.ee/wp-content/uploads/2019/03/V%C3%B5ru-maakonna-heaoluprofiil.pdf>)

Mentorok: külön szobába vannak és külön megkülönböztető táblájuk van.

- A módszerüket ahogyan dolgoznak, kinek mi a speciális témája már előtte jóval megbeszélték, felkészültek rá. Vagyis ők hónapokkal előtte elkezdnek dolgozni.
- Fontos! hogy a mentorok ne túl korán menjenek be a csoportba, hogy az ismeretlen csoporttagoknak legyen elég idejük megismerkedni.
- Legalább 8 óránként megjelenik a mentor a csoportoknál és bedobja a segítségét. De ezt lehet úgyis csinálni, hogy 8 óránként újra összegyűlnek a nagyteremben és mindenki hallja a másikat. Ez azért jó, mert így később könnyebb a csoportokat összehozni. Fontos, hogy ezt a mentorok úgy segítsék, hogy ne vegyék el az önállóságot a csoporttól, hisz ezután önállóan fognak dolgozni.
- Mentorok feladata: végigkísérik a csoportokat a lépéseken, segítsék őket, ha úgy látják, hogy túl lemaradnak, vagy van valami elakadás akkor kell mélyebben bevonódniuk és segíteni.
- Mentorok kiválasztása: lehet szakterület, legyen kisugárzása, meggyőző ereje legyen, segíti az átlendülést a csoportoknak.
- Feladata: csoportok támogatása, hogy megmaradjon a motiváltságuk, egyensúlyban legyenek ne dominálja túl senki. Egyszerű dolgokkal kell segíteni a munkát. Segítsenek a tervezési munkában odáig eljutni, ahol már adott web létrehozásáról van szó. Fontos, hogy jó támogató legyen, csoportdinamikával tudjanak azonosulni és részei legyenek a folyamatnak.
- Nem egy mentor egy csoport, nem ragad le egy mentor egy csoportnál, hanem többet is segít, és abba kellő mélységbe kell belelátniuk, ezért szükséges, hogy ők is összeüljenek és megosszák az információkat egymással.

- Kell egy külön szoba a mentoroknak, ahol összejöhetnek és megbeszélhetik egymással az egyes csapatokkal való munkát. Ezzel is segíthetik egymást. Külön mentortámogató találkozót is kell szervezni, ahol a mentorokat és ők egymást segítik. Rajtuk múlik a siker, ők nagyon értékesek a hackathonon. Ezért figyelni kell arra, hogy mindent megkapjanak ehhez. Ezért a szervező csapatban van egy ember, akinek a feladata a mentorok szervezése, segítése az elejétől a végéig, ő a teljes figyelmét erre fordítja. A szociális innováció esetén nagy a szerepe a mentoroknak.
- Mentorok a fázisok eredményeit összefoglalják a csoportoknak. A mentor, egy leírással, bocsátja útjára a csoportot (mint az orvosi zárójelentés).
- Mentorokkal össze kell csiszolódnia a szervezőknek is, így már előre dolgozunk velük. A mentorok feladata, hogy minket a mi módszerünket segítsék. Fontos egy tréninget tartani a mentoroknak, hogy megismerjék ezt a módszert az előkészítés hónapjaiban.
- A hackathonok közben le lehet cserélni mentorokat. Módszertant ismertetik, az új tagok is tisztán lássák a folyamatot. A mentorok korábban érkeznek és időt adni nekik, hogy feloldódjanak, ugyanis már a pitching szakaszában fontos a szerepük, legtöbbször ők teszik fel a kérdéseket.

Logisztika

Ez egy intenzív rendezvény, ezért lehet bátorítani az embereket, hogy hozzanak magukkal nyugodtan váltó ruhát. A nyitórendezvényen, ha ki is öltözünk, amikor elvonulnak a csoportok legyenek kényelmesen. De az első konferencia hangulatot hamar oldjuk fel fesztivál hangulattá. Gyerekbárát hackathon is volt már. Amikor velük külön terembe foglalkoztak, így a szülők nyugodtan tudtak dolgozni.

A szervezők számára *1 nappal hosszabb a rendezvény*, mert be kell rendezni a teret, a saját arculatával, majd el kell pakolni a végén.

Ingyenes a kávé az ellátás. Vorumában egy biogazdálkodó pár látja el. Minden a helyi dolgokra épül. Helyi termelők ajánlottak fel ajándécsomagokat a zsűritagoknak.

Legyünk közösségi média barátok, ahová a 2 nap alatt folyamatosan nyomjuk fel a fotókat az infókat. Esetleg a végső programok bemutatása esetleg már kimehet a FB-ra.

Végső program bemutatása: kell hangosítás, mert 100 fő sok, hogy mindenkit mindenki jól halljon. Minden esetben egy ember mutatja be. A használt nyelv esetében is fontos, hogy ne rekesszünk ki senkit.

A rendezvényen volt külön fényképész, alkalmazott team tag és a videós is az volt, több ezer kép készült. Profi módon örökítsük meg, mert akkor tudjuk használni. Vorumaából volt: az étel, fotós, videós, mentorok. Semmit sem hoztak a megyén kívülről.

A helyszín berendezése: amikor belép a résztvevő egy regisztrációs pult van, ahol regisztráció, nevek, itt lehet csomagokat letenni, és itt a büfé. A névtáblán a név mellett legyen kicsi információ is az emberről, ami a szektort és a szaktudást is mutatja.

Belépnek az ajtón, recepció. Egy órát hagyunk, hogy ott együtt kötetlenül beszélgessenek. Aztán a plenáris térbe megyünk. Kell hopmester/levezető (aki tud viccelni, oldani a helyzetet), lehet közbe ötletes játékokat bedobni. Felvezető beszéd/beszédek 45 perc körül legyen. Majd szóban elmondani a 48 óra forgatókönyvét, jó ha ez írásban is a résztvevőknél van. A checkpointra mindig el kell készülni egy állomással. Logisztika megbeszélése, utazás, szállítás, kinek hol a szállása,

Költségek

30 000 euró a max, ebből lehet lefaragni, ha dolgokat tudunk ingyen beszerezni (terem) alsó hangon ebben minden előkészítés, pre-esemény. Mentoroknak fizetünk, bérleti díj, szállás, főszervezők, ellátás, van, amit lehet önkéntesben csinálni, de egy stábot nem lehet hónapokon át mozgatni önkéntesbe.

Városi környezetben nem foglalkoznak a szállással, vagy ha nagyon helyiek jönnek, akkor sem kell a szállással foglalkozni, ezen lehet spórolni.

Kadriék ktsg-e: teremlélet, előzetes események szervezési költsége. Ők egy EU-s projektbe beillesztették, így egy része megvolt ebből. Ha a technikát, vagy termet lehet kapni együttműködés keretén belül ingyen az csökkenti a költségeket. Improvizációnak komoly tere van. Meg kell találni a költségek csökkentésének lehetőségeit.

4. MIT JELENT MINDEZ A 2 TÉRSÉGRE VETÍTVE

Székelyföld:

- Vidékfejlesztés a térségben, nemcsak a stratégiával. Kellenek díjak. Ki kell válogatni azokat, amelyeket utána beépítenek a LEADER stratégiába, amiből utána támogatják az ötleteket. Képzést szerveznek minden faluból egy LEADER kapcsolattartót képeznek, és ebbe bevinni ezt a tudást, információt.
- Zsolt: ne nagyba gondolkozzatok először. Hívjatok meg 5 külső embert, akikkel megosztjátok a hackathont. Nekik mi jut erről eszükbe, mert ők nem kötődnek az ész mintához. El lehet menni ezzel egy étterembe. Vagy ha van valamilyen rendezvény és abba belopni 1 órát ebből a módszerből, a pitching dramaturgiájával. A cselekvés mentén haladni, apró cselekvésekkel felépíteni a nagyot.

Abaúj:

- Abaúj jövője, közösségfejlesztői alapokkal vidékfejlesztés. Nagy cél volt az egyesületnek, hogy 10 éven belül egy megkerülhetetlen szereplő legyen a FÉSZAK, de nem jött eddig össze. De a FÉSZAK ezt nem adta fel, apró lépésekkel kell továbbmenni: humánus, ökológikus egységek, mikrotérségi szintű fejlesztések. Ez lebeg a szemünk előtt
- A mikrotérségi gondolkodás sehol sincs benne a tervezői szintben, csak mi tartjuk fontosnak. A térség 19 ezer fős. A mikrotérség nagyon kicsi egység. A társadalmi és a

közösségi tőke erősítése a fontos és a célunk, ez egy hosszútávú folyamat. Mi az az ökoszisztéma, amiben gondolkodunk?

- A magyar közösségfejlesztés alulról jövő kezdeményezést segíti és együttműködést fejleszt. A célunk a hackathonnal a helyi emberek összehozása, és hogy a hangjuk, elképzelésük bekerüljön a stratégiákba.
- Zsolt: észtek nem szakpolitizálnak. Saját apró lépésekkel dolgoznak, pl. 2 hetente hackathon, amiből így az apró lépésekkel felépülnek a dolgok. Fontos a szakpolitika és a helyi szint megkülönböztetése. A közösségi közlekedés ingyenes lesz, ezt ígéri a szakpolitika. De a helyiek ezt nem hiszik el, ezért 3-4 kocsival a helyi emberek megszervezik a gyerekek szállítását.
- Kadri: alapvetően fontos tudni, hogy a hackathon csak egy módszer a társadalmi tőke építésére. Párbeszéd megteremtése a szereplők között.

Építhetünk mind a székelyföldi, mind a FÉSZAK helyi mikrotérségi kezdeményezéseire - a hackathon csupán egy másik forma lesz ehhez.